Reactie van SIDN

In het kader van de internetconsultatie van het voorstel tot wijziging van de Wet handhaving consumentenbescherming in verband met de inwerkingtreding van de CPC Verordening (EU) 2017/2394

Datum
14 september 2018

Classificatie
Publiek

Blad
1/3

Auteur
SIDN

Contact

support@sidn.nl
www.sidn.nl

Bezoekadres
Meander 501
6825 MD Arnhem

Postadres
Postbus 5022
6802 EA Arnhem

SIDN, voluit de Stichting Internet Domeinregistratie Nederland, is de beheerder van het .nl-domeinnaamstelsel. In de termen van het voorstel zijn wij 'een beheerder van een domeinnaamregister'. In de praktijk gebruikelijk aangeduid met de Engelse term 'domain name registry'.

Het voorstel introduceert de mogelijkheid voor de ACM en de AFM om, onder voorwaarden, een last opleggen aan een beheerder van een domeinnaamregister om een volledig gekwalificeerde domeinnaam te blokkeren, te schrappen, of hen toe te laten de domeinnaam te registreren.

SIDN is daarmee één van de partijen die direct door het voorstel geraakt worden en zal eerst vanuit dat oogpunt op het voorstel reageren.

Ingrijpen op een domeinnaam

1. Wettelijke bevoegdheid met voldoende waarborgen

De overheid beschikt op dit moment niet over enige wettelijke bevoegdheid om een domeinnaam 'uit de lucht te halen'. Bij het introduceren van wettelijke regelingen is in het verleden niet of onvoldoende stilgestaan bij domeinnamen waardoor deze simpelweg buiten iedere regeling gebleven zijn. Dit geldt zowel op het niveau van de EU als op dat van Nederland.

In de praktijk heeft dit overigens in de 22 jaar dat SIDN het .nl-domein beheert niet tot problemen geleid. Tegelijkertijd acht SIDN een wettelijke regeling wel op zijn plaats. Er zijn omstandigheden waarbij het 'uit de lucht halen van een domeinnaam' als last resort een zinvolle stap kan zijn. Dat de overheid de mogelijkheid moet hebben om in die gevallen het 'uit de lucht halen van een domeinnaam' te vorderen, ligt dan ook voor de hand. Wat SIDN betreft zou een vergelijkbare regeling ook voor andere overheidspartijen moeten worden gerealiseerd. Met name voor het OM.

Essentieel daarbij is dat de regeling erkent dat het ingrijpen op het niveau van domeinnamen een last resort middel is en dat het besluit tot het ingrijpen met voldoende waarborgen is omkleed. De

voorgestelde regeling van een last na machtiging door een rechter-commissaris waarbij de registry of registrar gehoord wordt, biedt in onze ogen voldoende waarborgen.

2. Last resort en geen wondermiddel

Het 'uit de lucht halen' van domeinnamen is naar zijn aard een last resort stap die kan worden gezet als alle andere redelijke mogelijkheden tot ingrijpen zijn uitgeput. Het is geen wondermiddel om problemen op het internet aan te pakken.

Het domeinnaamsysteem is slechts een doorverwijzingssysteem. Een domeinnaam verwijst in stappen door naar een server waar informatie beschikbaar is, bijvoorbeeld de content van een website. Binnen het domeinnaamsysteem kunnen registries en registrars (beheerder van een domeinregister, respectievelijk registrerende instantie genoemd in het voorstel) een bestaande verwijzing voor een domeinnaam weghalen of naar iets anders laten verwijzen. Via de domeinnaam kom je dan, na enige tijd, niet meer bij de content terecht. Je krijgt een foutmelding of komt bij andere content uit. De content zelf blijft beschikbaar op het internet en kan nog steeds op allerlei andere manieren (directe links, andere domeinnamen) bereikt worden. Het ingrijpen op het niveau van een domeinnaam heeft daarmee dan ook maar een relatief beperkt effect.

Ingrijpen op een domeinnaam heeft daarbij tegelijkertijd wel het effect dat alle content waarnaar deze verwijst niet meer bereikbaar is, ook als slechts een deel van de content problematisch is. Dit wordt bijvoorbeeld vervelend als de domeinnaam door meerdere partijen wordt gebruikt (via subdomeinnamen of verschillende mailadressen) of de problematische content buiten de houder om wordt geplaatst (neem marktplaats.nl, facebook en twitter dan wel doordat de site gehackt is).

Vanwege het voorgaande wordt er in het algemeen vanuit gegaan dat het ingrijpen op een domeinnaam pas aan de orde komt nadat eerst geprobeerd is de verantwoordelijke zelf te bewegen de informatie weg te halen en vervolgens geprobeerd is om de content bijvoorbeeld bij een webhoster weg te laten halen.

Deze gelaagdheid die bijvoorbeeld ook in de Gedragscode Notice-and-Takedown terugkomt, mist in het voorstel. Dit terwijl de verordening wel een onderscheid aanbrengt door het artikel rond de minimum bevoegdheid met betrekking tot de domeinnamen te openen met 'in voorkomend geval'. SIDN hecht er sterk aan dat deze volgordelijkheid in de aanpak straks ook in de praktijk gevolgd wordt. Wij pleiten er dan ook voor om dit duidelijk te maken door 'in voorkomend geval' aan de wetstekst zelf toe te voegen.

3. Terminologie

Het voorstel hanteert veelal de terminologie uit de Nederlandse vertaling van de verordening. Die termen sluiten echter niet altijd aan bij de praktijk en zijn verwarrend. In dat kader zou het wenselijk zijn om in plaats van 'beheerder van een domeinregister' domain name registry te hanteren en al helemaal 'registrerende instanties' te vervangen door registrars, en/of de termen in de wet te definiëren.

Vervolgens wijkt het voorstel op een niet begrijpelijke wijze af van de tekst van de verordening. De verordening beperkt zich tot 2 mogelijke lasten aan registry en registrars: 'schrappen' en 'de

autoriteit toe te staan de domeinnaam te registreren'. Het wetsvoorstel voegt daaraan toe 'de domeinnaam te blokkeren'. Onduidelijk is wat daarmee wordt bedoeld. Registry en registrars kunnen als gezegd op twee manieren ingrijpen: de verwijzing weghalen (wat kan worden begrepen onder 'schrappen') of ergens anders naar verwijzen (waar de autoriteit voor zou kunnen kiezen nadat de domeinnaam onder de last op diens naam is gesteld). Registries, noch registrars kunnen domeinnamen blokkeren. Op dit punt zou het voorstel zich dienen te beperken tot de tekst van de verordening, dan wel, als hier iets anders bedoeld is, duidelijk moeten maken wat dit dan is.

Een goed werkend internet

SIDN staat voor meer dan een goed werkend .nl-domein. Als onafhankelijke partij binnen de internetinfrastructuur proberen wij ook bij te dragen aan een goed werkend internet voor iedereen. Vanuit die achtergrond hebben we nog de volgende opmerkingen met betrekking tot het voorstel:

1. Filteren van het internetverkeer

De verordening noch de wetstekst spreekt uitdrukkelijk over de mogelijkheden om een last aan een internet access provider te geven om het verkeer van en naar diens klanten (de internetgebruikers) te filteren (waaronder het op basis van dat filteren blokkeren van de toegang tot een website of doorverwijzen naar een waarschuwende website van een autoriteit). In de toelichting op het voorstel wordt deze mogelijkheid echter wel uitdrukkelijk beschreven. SIDN is een absoluut tegenstander van filteren door access providers. Door te filteren grijp je in op de technische werking van het internet, creëer je een aanmerkelijk risico op fouten en richt je een schijnoplossing in die makkelijk te omzeilen is. In de nieuwe kansspelwetgeving heeft de Tweede Kamer er terecht en op goede gronden voor gekozen om de mogelijkheid om te filteren uit het oorspronkelijke wetsvoorstel te schrappen. De argumenten voor en tegen filteren zijn sindsdien niet gewijzigd. Er is dan ook geen enkele aanleiding om de mogelijkheid om te filteren onder deze wet wel te introduceren. Deze mogelijkheid dient dan ook expliciet te worden uitgesloten.

2. Notice-and-takedown door overheid

De toelichting op het wetsvoorstel beschrijft de mogelijkheid voor de autoriteit om voorafgaand aan het opleggen van een last informele waarschuwing of mededeling aan de aanbieder te doen. Vervolgens wordt er verwezen naar de Notice-and-Takedown-gedragscode of een equivalent daarvan. De huidige tekst komt wat verwarrend over. SIDN is een van de medeopstellers van de gedragscode en een promotor van het gebruik hiervan. Wat ons betreft is het daarom goed om in zaken die zich daarvoor lenen (onmiskenbare strafbare of onrechtmatige content) van de gedragscode gebruik te maken. In alle andere gevallen ziet SIDN in 'informele waarschuwingen of mededelingen' een risico. Een goede onderlinge afstemming en samenwerking tussen autoriteiten en providers achten wij van groot belang. Tegelijkertijd moet het risico vermeden worden dat providers onder druk of uit enthousiasme gaan ingrijpen anders dan passend is vanuit hun rol in het internet-ecosysteem en ten onrechte wordt ingegrepen.